

govori Aleksi. „Pa da bi tudi bilo tako, kaka to za mene sramota! Ona je nejevernica, hči paševa; nikdar ne more moja biti.“

„Al moja bode in mora biti moja“ — zagermi Igor.

„Nikdar!“ — reče Aleksi določno — „nikdar ne bo, dokler sem jaz živ.“

„Kaj tako? — Vedi toraj“ — zarijove divji Igor — „da preklinjam najno pobratimstvo in zarotim se ti, da se bom maščeval.“

Aleksi prime po pištolah za pasom in hitrih korakov odide, ne pogledaje Igora. Glasna in strašna Igorova kletev spremlja ga, in še iz daljave čul je njegovo rotenje: „Ona bo moja, — mora biti moja!“ (Dal. prih.)

Kratkočasnica.

Francoz jajca vali.

Moj rajniki oče so mi pripovedovali enkrat to-le: V petnajstem stoletju je bil cesar Korl po imenu; imel je nekega Francoza za ministra, ktere ga je posebno cesarica rada imela. Bil je pa v cesarjevi hiši po tadanji navadi en dvorsk smešnež ali norè (Hofnarr), ktere ga je cesar zavoljo njegovih šal, pa tudi zavoljo njegove modrosti rad imel. Al ta dva: norè in Francoz se nista mogla terpeti, ker je uni iz Francoza se vedno norca delal. Nekega dne cesarica smešneža hudo okrega. On razžaljen pobegne in cesarski dvor zapusti. Ko ga že štirinajst dni na dvoru manjka, začnejo vsi žlahniki po njem popraševati. Na to cesar vès serdit Francozu zapové, ako on smešneža v 14 urah domú ne pripeljá, mora tudi on cesarsko hišo zapustiti. Francoz, akoravno ne rad, mora vendar iti noreta iskat. Ko pride do njegove hiše, ki je zunaj mesta stala, poprašá vratarja, ali je cesarjev norè domá? Odgovor dóbi, da je domá, pa nobenega človeka k sebi v sobo ne pusti. Ker je pa ubogi Francoz le prosil in prosil, da bi smel do njega priti, mu je bilo dovoljeno pod prisego molčanja v sobo stopiti. Al čudo — kaj najde? — na sredi sobe je bil velik jerbas, notri je bila slama, na slami 50 jajc, in na njih norè nag sedí, samo enmalo slame po sebi ima. „Za Božjo voljo! kaj pa delaš?“ — ga Francoz praša. „Ti ja veš, da naša gospôda rada pišeta jé; zdaj pozimi pa nobena kokla valiti noče; zato sem sklenil pišeta valiti in jih v cesarjevo hišo nesti.“ Kok, kok, kok! začne zdaj kokati. Francoz ga prosi: „Ljubi moj, pusti to neumnost in pojdi na cesarski dvor, drugač zgubim jaz službo, če več ne, saj za eno uro.“ Al norè odverne: „Oj, gospod! kako ste pač nori; 14 dní že se terpinčim, zdaj bi pa bilo vse zastonj; kaj je meni mar za vašo službo; jez le hočem pišeta zvaliti.“ Ker mu pa Francoz le mirú ne dá, privoli k cesarju iti, pa s tem pogojem, da mora Francoz namesto njega tako dolgo na jajcih sedeti, dokler on nazaj ne pride. Ker drugače ni, se Francoz sleče, počene na jajca in valiti začne. Potem, ko ga norè še podučí, kako mora jajca mešati in paziti, da nobenega ne zdrobi, je odšel na cesarski dvor.

Ko norè na dvor pride, mu grejo vsi naproti in ga prašajo, kje je bil tako dolgo. On je pa štimano odgovoril: „Ako hočete viditi nekaj, česar še nikoli nobeden vidil ni, pojdite z mano.“ Na to se cesar, cesarica in vsa druga gospôda vzdigne in hiti za norétom. Ko do njegove hiše pridejo, vidijo na vratih zapisano: „Veliko čudo!“ Nato norè vrata odpre in na glas zakriči: „Ste že vidili Francoza jajca valiti?“ Velik smeh nastane; vsak je to hotel viditi, kaj da je; pa nagi Francoz s slamnato odejo skoči iz hiše in se zmuzne, da ga nikoli noben več ni vidil na cesarskem dvoru. Še sedaj ni več psovke za Francoza, kakor je ta, da „Francoz jajca vali“.

Vprašanje.

Ker je bil lani v „Novicah“ poziv naročila na „Vilo slovensko“ za leto 1861 razglašen, od tadaj pa že 5. mesec leta 1861 teče in še nismo ne vidili ne kod brali, naj si bo osnutja ali preklica o „Vilah slovenskih“, se obernemo s prašanjem na „Novice“*), ako jim je kaj znanega o tem, ali pa na gospod Zakrajšek-a, naj nam pojasnijo, ali imamo še dalje čakati obljubljene knjige, ali ne? kajti nekterim poslanim rečem se bo že pripravi čas raztekel; sicer se poslano po drugi poti na svetlo spravi. E.

Dopisi.

Na Dunaji 31. sušca. H. E. — Prav imajo, ki pravijo in molijo: „Obvaruj nas Bog naših prijatlov, očitnih sovražnikov se bomo že sami varovali!“ To tudi pri nas na Slovenskem veljá. Očitnih sovražnikov čedalje manj prihaja, ker spoznavajo, da že zdrava pamet najhuje naskakovanje na našo narodnost, na naše pravice obsodi in obsoditi mora, in da se le terde buče na skalnati steni slednjič razbiti morejo, tedaj raji prej pojenjujejo — al tolikanj večá nam je nevarnost po tako imenovanih „dozdevnih prijatljih“, ki na eni strani ližejo, na drugi pa grizejo. Tacih je še na kupe. Eni se skrivajo pod krinko mogočne edine Avstrije, s katero, češ, se ne ujema po njih mislih ravnopravnost narodska, in da bi lože kratkovidneže preslepili, ne nehajo trobiti, da je tudi vlada višja nemška, — ergo vse mora nemško biti. Drugi čenčajo: Mi spadamo pod „nemški bund“, tedaj moramo češ ali nečeš, tudi Nemci biti, posebno ker bi se potem, odpadši iz ožje zveze z Nemci in njihovo omiko, zamogli poverniti v neko sirovost, ker kdo ni Nemec, ni omikan ali saj se ne more omikati! Še več pa jih je, ki pri vsaki slovenski besedici že „pan-slavizem“ vohajo ali pa odpad od vere, kakor da bi bili Nemci sami katoličani in bi neko veseljnost v vseh rečéh „v štantu“ imeli. Eno kakor drugo terditi je neumno, še bolj pa, da bi se strahu, ker je eno ali drugo mogoče in se pri najboljih, najsvetejših rečéh tudi napčnosti godé, že samo zavolj tega svojim pravicam se odrekli in se duševno in telesno umorili, samo da bi drugim ugodno bilo. Čudno, pa vendar le res! Ne moremo si misliti, da je to po naravni poti mogoče, ampak da jih le strast in hudovoljnost k temu žene, torej da nočejo mogočne Avstrije, ker se protivijo krepčanju posameznih delov. Kdor hoče cilj in konec doseči, se mora tudi pripomočkov poslužiti — kdor hoče mogočno Avstrijo, mora tudi po zmožnosti delati, da se posamezni deli ukrepijo. Vsak pa je sovražnik, izdajavec Avstrije, če tudi še tako lepo od nje govori, kdor narodom njih pravice krati in zabranjuje. Iz verskega ozira pa mislimo, da že prav nič ni treba se temu protiviti in Slovane sploh na sumu imeti, kakor se navadno godí in dela. Vera nas uči zmernost, nam kaže tudi slabe zgledé; al zavolj tega nas nikdar ne sili, svoje pravice z nogami teptati, se zatajiti in izroditi, da bi le drugemu všeč bilo; marveč je človek po veri še bolj dolžan, samega sebe spoštovati in svoje braniti ter človeku spodobno živeti, in če to od posameznega že veljá, kolikor bolj pa še mora oveljati pri naródi, da ne nastane dušni in telesni samomor. Tako vidimo vse le količkaj veljavne narode delati. Le birokratično samosilje in njega kreature, bodi si vedno ali nevedno, so v stanu pravičnemu početju nasprotovati in ljudstvo popolnoma vsužiti, ker mislijo, da so si sami sebi zadosti, in ker v človeku drugzega ne spoznajo, kakor le ponižnega sužnjika. To pa je ravno napčno in nič ne veljá. V takem duhu, s takim nevrednim namenom so delali zadnje dni posebno na Štírskem, Koroškem, Dalmatinskem itd., da so domorodne može odpravili ter jih s

*) „Novicam“ ni o tej zadevi nič znano.

takimi in enakimi kosmopoliti nadomestili. Slovenskemu narodu ne pomaga samo od „valute“ govoriti, ali od svobode, kako je lepa, če tistega ne dobi in nima, ki mu je podlaga svobode. Lahko se sicer vse najbolj pravične terjanja začasno pogaze; al ni jih mogoče za vselej, in kolikor dalje se zadržujejo, toliko huje bo maščevanje in težje poravnaje! Tedaj je skerb modre ne pa zvijačne politike, prave pravične pota nastopiti, srečo in blagostanje napraviti, ne pa ljudstva od brezna do brezna poditi in slednjič nesrečno končati, kar se žalibože večkrat tako rado zgodi! Da je nam Slovanom sosebno nemška politika veliko veliko škodovala, da nas je po veri in državi razkosljala in tako rekoč v nejednost obsodila, kdo more to tajiti? Cesar naš je avstrijski cesar, ne nemški, vladar in oče vseh narodov brez razločka — družega ne potrebujemo, in nihče ga ne sme in ne more družega terjati, ker bi bil le poguba avstrijske države. Zato je pa tudi slovenskih poslancev sveti namen, pazljivim biti za domačo politiko in za stalno podlago prave svobode, in nikdar prezreti narodnosti, ker le na tej zori bomo spoznali, da so nam dnevi ustavnega življenja napočili in bomo potem z veseljem se dela poprijeli in če Bog dá, tudi srečno dokončali!

Iz Zagreba 31. sušca. X. — Komaj se je razprostirala po zagrebškem mestu vesela novica, da so Nj. Veličanstvo izvolili žl. gosp. Karlna Ulepiča, predsednika višje urbarske sodnije v Zagrebu, za deželnega poglavarja v Ljubljani, so brez poprejšnega dogovora danes snidili se vsi tukaj bivajoči krajski Slovenci, želeči prvi pozdraviti novega našega deželnega poglavarja in mu srečo vošiti k novemu visokemu poklicu. V imenu vseh nazočih je besedo poprijel gosp. finančni prokurator dr. Regnard, in govoril je tako serčno, da so novi g. deželni poglavar kakor vsi nazoči živo ginjeni bili. Opomnil je gosp. govornik, kako srečne se čutijo sinovi preljubljene naše domovine, da prvi morejo novega njenega poglavarja pozdraviti; omenil je potem mnogoverstnih zaslug novega deželnega poglavarja, kateri je prvi rojeni Krajnc, ki je do časti prispel, poglavar biti svoji ljubljeni domovini. Dostavil je potem gosp. govornik, da je to izvoljenje tudi živ dokaz ljubezni našega cesarja do naše mile domovine, in da to tudi nas zunaj naše domovine služeče Krajoce tolaži, ker to sjajno dokazuje, da vlada svojih vernih služabnikov tudi zdaj in nikdar ne pozabi. Nazadnje je opomnil, da krajnska dežela za gotovo se more nadjati, da bode njeni novi poglavar vse svoje moči daroval pridu in napredku domovine, in sklenil je svoj govor s serčnimi željami v slavo domovine in njenega poglavarja. Blagi deželni poglavar je z ginjenimi besedami se zahvalil za serčni pozdrav in obljubil, vse svoje moči žertovati v prid svoje krasne domovine, katero iz serca ljubi, in obljubil je, da bo vsakemu, kateri se bo na-nj obrnil, karkoli bo mogoče, pripomogel; pristavil pa je še, da so tudi težave in visoke dolžnosti njegovega novega poklica mu dobro poznane, da pa vendar upa, vse zapreke premagati v korist domovini. Bog daj srečo! Dostavim vam pa še to, da vaš novi poglavar v narodnih rečeh najboljše namere ima in da morete vsi, ki se potegujete za pravice slovenske narodnosti, mu s polnim zaupanjem in poverenjem naproti priti.

Celovec. Po cesarskem sklepu od 29. sušca bo dobila koroška dežela spet samosvojno c. k. deželno poglavarstvo in deželni poglavar nam bo baron Franc Sluga, dosihmal dvorni svetovavec pri gornje-avstrijskem poglavarstvu.

Iz slovenskega Štajarja 29. sušca. „Že dve celi uri premišljujem — je rekel Ludevik XVI., francoski kralj, ko je leta 1793 prišel njegov dobri prijatelj Malesherbes k njemu v ječo in mu prinesel strašno novico, da so ga na smert obsodili, — premišljujem, je rekel, ali sem včas svojega kraljevanja podložnim svojim po svoji volji storil kako krivico; al najmanjšega kaj mi ne pride na pamet.“

Pravičnega in nedolžnega so vlekli lastni podložni na morišče in ga djali ob glavo. Resnično žalosten spomin! Kar se je Ludeviku XVI. zgodilo pred 68 leti, se je nam štajarskim Slovincem dogodilo pred malo dnevi. Volitve po štajarskih slovenskih hribih in dolinah so končane; al Bog se usmili! kako so iztekle? Vès svet se nam mora smejati — v našo žalost, nevoljo in kvar! Tudi nas nedolžne so lastni domačini zaterli in obsodili, in za prenapetneže in rogovileže razglasili nehvaležni nemškutarji, ki so otroci slovenske matere in radi lovijo kruh po slovenskih miznicah. Kruh slovenski jim je dober in prijeten, beseda in narodnost slovenska pa tern v peti! Kdaj smo jim kaj žalega storili, nam ne vejo in ne morejo povedati. Naši volivci so večidel bili medene mehke bruske, iz katerih so gladovne ustnice nemškutarskih škricov poserkali sledno kapljico lastovoljnosti in svobodnega prevdarjanja. Od vseh krajev je takih strupenih čemerlov med volivce priletelo, in kako so malopodučene in nevedne volivce pregovarjali, silili, da volijo po njihovih željah, mi je povedal priča in deležnik neke volitve. Tudi iz terga sv. Lenarta v Slov. gor. sta pribučela seršen in osa med volivce in sta pačila prostovoljnost volitve. Zijali in rogovilili so, da je bilo groza; napisane imena so za herbtom volivcom potikali, da nek prost volivec ni vedil, kde mu glava stoji, ko je prišel na versto za voliti. „Nesem se upal koga drugega voliti — so pravili nekteri — saj ste vidili, kako me je kervavo gledal“. Ako bi ptujci, Angleži ali Francozi do nas toliko sovražni bili, bi se ne čudili, — pa ker so otroci slovenske matere, in ktere redijo persa slovenske zemlje, toliko nehvaležni, je to tako gerdo, nepošteno, nečloveško, da raji peró od sebe veržem, ko da bi nadalje popisoval to početje.

F. Š.

Iz Štajerskega. 30. sušca. — ž — Veseli smo dobrega uspeha volitev za kranjski deželni zbor; mi nismo popolnoma srečni bili, kakor smo smeli pričakovati po razvitju narodne svesti. Slovenci so nekaj preveč, nekaj pa premalo zaupni in le razbistrenje uma jih more spraviti na pravo pot, od kodar se ne gleda ne na desno ne na levo. Bog daj nevtrudljivo delavnost našim rodoljubom in dobro voljo vsem rojakom! — Narodi zdaj kaj hitro živijo, in če pomislimo, kam smo v poslednjih 20 letih prišli v narodnem razvitju, nas bode upanje krepčalo še za daljši napredek v prihodnjih léti. Torej Bog in matka! — Prošnjo do g. državnega ministra je pri nas v nekterih krajih ves možki narod podpisal, v Gradcu pa razun družih imenitnih in učenih gospodov vseh stanov tudi c. k. državni nadpravnik g. dr. Jožef vitez Waser. Smešno je tedaj, da so na slovenskem Štajerju nekteri uradniki se napenjali zoper razširavce pohlevne prošnje. Gospod, odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo! — Naj nam „Novice“ naznanijo dōbo, kdaj pojde slovensko poslanstvo s to prošnjo na Dunaj, ker se mu hoče tudi iz Štajerskega več gospodov in kmetov pridružiti; tudi bi še se do zadnjega dneva podpisali nabirali. Naša reč ne stoji na tako slabih nogah; le odvažnosti nam še manjka, da stopimo tistim, kateri podkopujejo vedoma ali nevedoma srečo in celó obstanek naše drage mnogojezične Avstrije, krepko nasproti; oni še skoro povsod zvonec nosijo v Frankobrod se oziraje, — cesarski hiši vsigdar zvesti Slovenci pa so preponižni in prekrotki. — Mi štajarski Slovenci vsi zaupamo gospodu knezovladiku Slomšek in gosp. dr. Janezu Mörtel-nu, rojenemu Slovincu iz Koroškega in drugim pravičnim poslancom, ki imajo serce za pravo narodno srečo. Naloga naših novinarjev pa naj bode, pripravljati pot našim deželnim zborom, da se zvejo naše vroče želje. Naj se toraj loti peresa vsak domorodec, saj imamo „Novice“ in „Ost und West“. Solidarnosti nam je treba avstrijskim Slavenom, to je, da stojimo eden za vse in vsi za enega, potem bode tudi naša reč obveljala.

Iz Gorice 28. sušca. Za nadomestovavce slovenskih

dežel na Goriškem so izvoljeni v deželni zbor naslednji gospodje: A. Winkler, uradnik v Gorici, in dr. A. Žigon, posestnik v Humskem, za goriško okolico, F. J. Kafol, kaplan na Pečinah, za Tominsko, J. Fabiani, uradnik v Bovcu, za Bovčansko, Černe, posestnik v Tomaji, in Polaj, uradnik v Komnu, za Kras. Zadnjih treh gospodov ne poznamo; milo pogrešamo med njimi verlega domoljuba gosp. Petra Kozler-ja. Bog daj, da bodo za pravično reč in za slovenske okrajne, ktere nadomestujejo, uneti možje! Perve tri pa dobro poznamo, zato lahko rečemo, da okrajne, ki so jih izvolile, morajo zadovoljne biti. So gospodje, za domačo reč in za Avstrijo skoz in skoz uneti, katerim národnost slovenska ni prazna beseda. Slava jim in hvala vsem volivcom! Prepričani smo tedaj, da se bodo v zboru krepko potegovali za vse to, kar nam gré, da se ne bodo premotiti dali od Laškonov, katerih prislovica, bi rekel, je: „Meni vse, tebi — nič“. Pri tej priložnosti ne smemo zabiti, se spodobno obrniti do našega svetlega knezo-nadškofa in milega očeta Andreja Gollmajer-ja s pregorečo prošnjo, da bi tudi oni, ki so z nami, svojimi ovčicami, enake kervi, nas pod svoje krilo vzeli, in kolikor jim bo moč, branili naše domače pravice, naše domače svetinje. Zato jim bomo gotovo vsi Slovenci na veke hvaležni.

Iz Krasa.

Josipu Samsu na Kozini.

Bog te živi čiški steber,
Korenika korenik!
Bog te živi bramba naša,
Dika največjih dik!
Tebi znano je življenje,
Ki ga tukaj uživamo!
Zatajilo serce tvoje
Domovine oh ne bo!
Znane so ti naše rane,
Pazi, da jih celil boš!
Nate upa rod slavenski,
Ti si skušen, krepak mož!

Glej! Poreč se ti odpira.
Čaka te veljavni zbor!
Tam govori, tam beseda
Bodi sužnosti upor!
Vse oblake, ki nad nami
Zagrinjevajo nebó,
Spodi čez domače gore,
Da nas solnce gredo bo!
Kakor jetnik po dolini
Po planini hrepení,
Tako tudi naše serce,
Svete svobode želi.

Bog te živi! oj branitelj!

To je naš edini glas!

Blagra zdaj je zadnja dōba,

Delaj mož! ne žali nas! Tvoji prijatli.

Iz Ternovega na Notranjskem 29. sušca. Treba se mi zdí, obdolženje v poslednjem listu razjasniti, in ker gré za moje poštenje, mi „Novice“ ne bojo zaverge mojega odgovora. Tako-le je ta reč: Lansko leto mi je gosp. dopisnik iz Suhorja obljubil, da bo celo leto zmiraj pri meni meso jemal. To pa je le poletí storil, zakaj ko je prišla jesen in zima, in so začeli ljudje po vaséh krave pobijati, ni bilo nobenga Suhorca več k meni po meso. Zdaj pa, ko so jenjali ljudje po vaséh krave klati, se je zopet na-me spolnil. Vsak pa lahko vé, da ima mesar po okolišinah v gorkih letnih časih zgubo pri mesu, ker je živina dražja kakor zimske čase. To toraj je bil vzrok, zakaj mu nisem hotel mesa dati. Mesar bi rad tudi takrat meso sekal, kadar ima dobiček, ne samo takrat, kadar mu zguba kaže. Gosp. dopisnik iz Suhorja si je vedil na svoj dobiček gledati, al tudi jaz, oče več otrok, nisem dolžan zapravljeti svojega.

M. Krajnc, mesar.

Iz Kroke na Gor. 29. sušca. — Gosp. Lovračev je v zadnjem listu popisal našo volitev župana, pa skor tako, kakor da bi ga ne bilo zraven bilo. Ako bi ne bilo vse v redu bilo, bi bila okrajna gosposka gotovo novo volitev ukazala; to spričujejo volitni zapisniki; ravno tako spričujejo zapisniki, do ktereга moža so imeli volivci zaupanje, ki je največ glasov dobil, kateri pa so le po srečkanji bili izvoljeni kakor v loterii. Zakaj gosp. dopisnik ni tudi povedal, kdo je bil kriv nespodobnost, ako so se res ktere zgodile. Da se je komu kaka resnična beseda povedala, je res; le to želimo, da bi si jih vsak dobro zapomnil; tako bo prav na vsako stran. Toliko v razjasnjenje — pa brez zamere!

— Srenjčan. —

Iz Ljubljane. K volitvam poslancov v deželni zbor imamo se dostaviti, da so volivci iz Radolce, Teržiča in Kamnika volili gosp. Brolich-a, c. k. svetovavca deželne sodnije, — Kočevje in Ribnica gosp. Janeza Kozlerja, posestnika grajšine ortneške, — Ljubljana gosp. dr. Nik. Recher-ja, trgovca, in gosp. Janeza Guttman-a, župana-uamestnika. Grajšaki, katerim je po volitni postavi dana samosvojna volitev, so se snidli 28. dan p. m. v Ljubljani in sledečih 10 poslancov po večini glasov tako-le izvolili: gosp. barona Otona Apfaltern-a, gosp. dr. Karola žl. Wurzbach-a, gosp. barona Antona Cojz-a, gosp. Julija Jombart-a, gosp. barona Antona Kodelli-ta, gosp. grofa Antona Auersperga, gospoda Jožefa Rudeš-a, gosp. Edvarda žl. Strahl-a, gosp. grofa Gustava Auersperg-a in gospoda Antona žl. Langer-ja. Danes (v torek) imate še 2 volitvi biti na deželi in sicer za dotične soseske v Kranji in v Kamniku. Če bomo tu izvoljena dva poslanca še pred natiskovanjem „Novic“ zvedili, ju bomo naznanili na koncu današnjega lista. In tako bojo naše volitve za deželni zbor danes končane, s katerimi moremo v obče prav zadovoljni biti, akoravno milo pogrešamo kake 3 ali 4 može, ki bi bili v deželnem zboru gotovo na pravem mestu. Ako se ozremo na agitacije preteklih tednov in bi hotli popisati vse prizadeve in vse zvijače, s katerimi se je očitno in skrivé ravvalo, bi popisali lahko cele bukve. Al taka je pri takih volitvah po celem svetu, in drugikrat bo menda še vse bolj viharo. Deželni zbor se menda bo začel prihodujo saboto.

Iz Ljubljane. Spet je „Laibacherca“ v 67. listu prinesla dopis, s katerim očitno kaže, da res misli, da cesarski diplom od 20. okt. 1860 in ustavni patent od 26. svečana 1861 je za vse druge narode, le za slovenski narod ne, in to si priderzne izreči pri nas domá! Ljubeznjivi nje dopisnik iz „Klagenfurt-a“ napada gospod prof. Einšpieler-jev spis, ki ga je v nemškem jeziku pod naslovom „Kärntens Selbstständigkeit“ kot obrambo zoper neko dr. Husatovo psovko v „Klagenfurterci“ spisal. Gosp. Einšpieler je tako jasno dokazal, kaj terja pravica za Slovence na Koroškem, in je vse tako mirno razložil, da le človek, kteremu je strast vés um posmodila in vse poštenje zaterla, se ne sramuje oglasiti zoper resnico, ki je jasna kot beli dan. Mi se ne moremo spuštati tu v pretresovanje te pravde; naj bere vsak sam in sodi sam, kaj je pisal prof. Einšpieler, kaj pa dr. Husa, in naj primeri potem, kaj „Laibacherčni dopisnik“ v gori omenjenem listu blodi; le edino to hočemo v karakteristiko „Laibacherce“ povedati, da ona s posebnim veseljem odpera svoje liste takim dopisunom, kateri, ako se zdaj tudi Slovenci oglašajo za svoje pravice vsled oktoberskega ces. diploma, imenujejo to „mit Gewalt (!) an die Oberfläche gezerrte (!) Frage“, ktero pa hoče s tem zadušiti, da, kakor slišimo, noče Einšpieler-jevega odgovora vzeti v svoj list. Ako je to res, se vidi spet, da „Laibacherca“ bandero „Gleiches Recht für Alle“ ravno tako visoko nosi, kakor dunajska „Presse“. Al počasi! to ni res! „Laibacherca“ v 73. listu že narodom velike „koncesije“ dela — tedaj tudi slovenskemu narodu, rekoč: „Wir sind diesen Bestrebungen keineswegs feind — obgleich man es von gewisser Seite behauptet — wenn sie in den nöthigen Schranken sich bewegen und nicht im Dunkel der Anonymität betrieben werden“. — „Welche Grossmuth! die muss man loben!“ — moramo reči in vprašati le: kdo da so tisti „Wir“ ali, kakor pri nas pravijo, tiste „vaše gnade“, ki nam hočejo kakor beračem milošnjo deliti in po svoji samojednosti krajsati cesarski diplom, ki nam je, kakor vsem avstrijskim narodom, slovesno zagotovil pravico? Slovenci in Slovani avstrijski so v djanji pokazali, da jim je obstoj Avstrije živo pri sercu, in to tudi takrat, ko jo je neka nemška stranka hotla razrušiti v Frankobrodu. Dobro si zapomnite to vi „wir“! Pojte tedaj rakom žvižgat

s svojim natolecevanjem ravnopravnih narodov in nikar ne mislite, da ne vemo, da vam je ravnopravnost, če tudi še tako pohlevna, tern v peti. In kar Slovenci zahtevajo o narodnih pravicah, je odkrito v „Novicah“, v „Slov. Prijatlu“ in v „Glasniku“. Da je vam to „Anonymität“, to pač cela dežela dobro ve, zato pa tudi vi veste tako malo od nje, da Bog pomagaj.

Iz Ljubljane. Dunajski uradni časnik je prinesel za našo, kakor tudi za koroško, saleburško in sleško deželo veselo novico, da po cesarskem sklepu od 29. p. m., bojo vse te dežele spet dobile svoje samostojne deželne poglavarstva nazaj, ki so jim bile lani vzete. V Ljubljani bo po tem takem spet za krajnsko deželo sedež c. k. deželnega poglavarstva, kakor je popred bil, in rojak naš gospod dr. Karl Ulepič žl. Krainfels, bivši predsednik c. kr. urbarske nadsodnije zagrebške, je izvoljen za deželnega poglavarja. Novi deželni poglavar je celi deželi slavno znan, pa tudi on pozna deželo dobro; svest si tedaj more biti, da mu bo vseh naš slovenski narod s polnim zaupanjem naproti pritekel, nadja se, da bo tudi on tisto zaupanje skazal narodu in njegovim željam, ki je sedanji čas najpotrebniša vez med vlado in vladanci. Veliko veliko mu bo pomagalo že to, da bo mogel z vsakim človekom po domače se pogovoriti in zvediti od vsakega, kaj mu sercé teži. Rečemo mu tedaj s tem zaupanjem serčni: Dobro došel!

— Gosp. dr. Čuber je bil danes za odbornika mestne županije izvoljen.

Iz Ljubljane. Kdor želi še podpisati večkrat omenjeno peticijo, naj stopi v pisarnico kmetijske družbe v Salendrove ulice.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja 30. sušca. — Danes se raznašajo čudne novice po mestu. Eni pravijo, da bo minister Schmerling odstopil in da na njegovo mesto stopi Hübner; drugi pravijo, da še več ministrov se je odpovedalo nek zato, ker se je brez njih vednosti Ogrom preveč dovolilo; al nihče še prav ne vé, koliko in kaj. Na mesto bana Šokčevića stopi nek oberstar Preradović. Pa tudi od škofa Štrosmajerja so zlo govorili. Ali je na tem kaj resnice ali ne, ne vemo; to pa je gotovo, kakor „Ost und West“ pravi, da vse so prazne blodnje, kar se je o njegovem potovanji v Pešt govorilo; slavni škof se je čez Pešt in Osek podal domú v Diakovo in se v Peštu celó nič ni mudil in z nikomur govoril.

— Ukaz ministerski od 29. sušca zapoveduje vsled ces. sklepa od 27. sušca in na podlagi §. 13 ustavne postave, da povsod v vseh deželah cesarskih morajo zbori županov in njih odbornikov očitni biti.

— Vsem rezervom, ki dopolnijo svojo službo konec junija tega leta, je dovoljeno, že zdaj domú iti. „Militär-Zeitg.“ pravi, da to kaže, da ne bo vojske.

— Deržavno ministerstvo je nek sklenilo, da v vi-denski bolnišnici ima kontrakt z usmiljenimi sestrami jenjati in one bolnišnico o 6 mescih zapustiti.

— 1. dan t. m. se je začel nov red za vožnjo po železnici med Dunajem in Terstom, in spet se je vpeljal tisti hitri voz, ki se mu berzovlak (Eilzug) pravi.

— Včerajšna noč je bilo več dunajskih časnikov v prepoved djanih zato, ker so naznanile prisežni govor Kossutov pred sodnijo londonsko v pravdi zastran njegovih bankovcov, ki jih je na Angležkem narediti dal.

Ogersko. Iz Pešta. Vseh svet gleda zdaj na to, kaj bo storil deželni zbor, ki se je imel začeti 2. dan t. m., kateri pa se pred ne bo začel, dokler se cesar avstrijski kot kralj ogerski v vseh važniših rečeh ne zastopi z Ogri. Ali se pa bo? — to je veliko vprašanje, ker Ogri dosihmal ne za las nočejo odstopiti od pravic njih stare ustave.

Laško. Nedavno se je novica po svetu raznesla, da so se prednje straže sardinske in avstrijske armade že zbile; al to ni res. Vendar kar ni danes, se je bati, da bi jutri ne bilo, zakaj Sardinci se ravno tako silno pripravljajo za vojsko kakor lani mesca aprila. Od Garibaldovcov pa se pripoveduje, da neki oddelek tega kerdela je stopil nad Barom na suho. (Bar ali Antivari je terdnjava poleg jadranskega morja v Albanii). Čeravno morebiti to še ni gotovo, se je vendar bati, da bi se kaj takega ne zgodilo, zakaj vladna „Donau-Zeitung“ je unidan rekla, da Garibaldi namerja na Dalmacijo, kjer je lega zemlje taka, da se ne more blizo doli morja dosti avstrijske armade postaviti, in da od morske strani se utegne njena prednja stran napasti v tem, ko od zad zdražbo delajo panti v Hercegovini in pa Černigorci.

Iz Rima. V govoru, s katerim so sv. oče papež v skrivnem zboru 18. dan sušca nagovorili kardinale, so z ostro besedo rekli, da se nikdar ne bojo udali temu, kar Italija od njih terja. To so važne besede, ktere dajo dosti misliti Napoleonu in Viktor Emanuelu, in ki so nam ključ k temu, zakaj cesar francozki še zmiraj omahuje med tem, ali bi ukazal svoji armadi Rim zapustiti ali ne.

Rusovsko. Od poljske meje. Kar je car rusovski Poljcom obljubil, jih ni potolažilo, in tudi to ne, da je ministru Mubanovemu slovo dal, ki je bil z dušo in telesom mož starega kopita; čedalje več ljudi se oblači v oblačila žalosti; časniki priporočajo zmernost.

Iz Beligrada. Ker se je že preveč avstrijskih srebrenih šestice nabralo pri nas, je srbska vlada znižala njih ceno. In tako se bojo zdaj šestice spet vernile v Avstrijo, kjer jih nek zlo manjka. — Sliši se, da vsa Hercegovina je odpadla od Bosne. Turki so v velikem strahu, kristjani pa v strašni revšini; kristjani so Turke povsod v mesta zapodili; pri Grahovi so bili Turki strašno tepeni; eno samo noč so čez 1500 ranjenih v Sarajevo prenesli. Zavoljo tega se Turki strašno mašujejo; v Foči so klali ženske in žive otroke nasajali na kole.

Angležko. Minister Palmerston je 28. sušca v Tivertonu govoril tako-le: Notrajni stan Angležkega je dober; ne tako pa stan Evrope, kjer se povsod za vojsko pripravljajo in ker je med vladami dosti navskriž misel. Vendar utegne to poietje še mirno preteči. Veselo je, da se po celi Evropi ustava (konstitucija) čedalje bolj razcveta.

Očitna zahvala.

V ljutomerskem, gornjeradgorskem in ormožkem okraji mi je pri volitvi za štajarski deželni zbor izmed 85 volivcov 39 svoj glas podelilo. Zahvaljujem jim se za to znamenje njih zaupanja do mene ter obljubujem, da, čeravno nisem deželno-zborni poslanec, bodem tudi vprihodnje kot doslej vedno z vsemi svojimi slabimi močmi branil pravice svojih slovenskih rojakov in podpiral srečen razvitek starodavne mnogojezične Avstrije.

V Gradcu dne 26. sušca 1861.

Dr. Razlag.

Iz Kranja smo ravno zvedili, da je gosp. Derbič, c. k. kantonski poglavar, — iz Kamnika pa, da je gosp. Toman, moravški tehant, za poslanca v deželni zbor izvoljen.

Listnica vredništva. Gospode, ki nam še niso poslali podpisov peticije, prosimo lepo, naj nam jih pošljejo saj do 12. tega mesca. — Gosp. J. Ž. pri sv. Troj: Taka reč z imenom imenovana potrebuje resnega prevdarka, ali se more tudi vse do kraja spričati. Presodite tedaj in pišite nam.

Kursi na Dunaji 2. aprila.

5 % metaliki 63 fl. 25 kr.

Ažijo srebra 49 fl. 25 kr.

Narodno posojilo 75 fl. 10 kr.

Cekini 7 fl. 7 kr.